

Sygn. akt III AUa 1160/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

SSA Jacek Zajązkowski

Sędziowie: del. SSO Anna Rodak (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 grudnia 2015 r. w Ł.

sprawy **(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. przy udziale zainteresowanych: K. O., G. R. (1), P. P. (1), B. G., A. P. (1), M. R., A. T., K. T., R. S., J. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu i wysokość składek

na skutek apelacji (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 10 marca 2015 r. sygn. akt VIII U 1310/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 1080 (jeden tysiąc osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.**

Sygn. akt III AUa 1160/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 10 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w

Łodzi oddalił odwołanie (...) Sp. z o.o. w K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z dnia 21 lutego 2014r. nr : (...), (...). (...), (...), (...), (...), (...). (...), (...), (...) i ustalił, którymi organ rantowy ustalił, iż : K. O., G. R. (1), J. M., P. P. (1), B. G., A. P. (1), M. R., A. T., K. T. i R. S. podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach wskazanych w przedmiotowych decyzjach, jako zleceniobiorcy u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w K. i określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało poprzedzone następującymi ustaleniami faktycznymi:

Odwołująca się (...) Centrum (...) Spółka z o. o z siedzibą w Ł. została zawiązana w 1996 r. Przedmiotem działalności tej spółki jest w szczególności badanie rynku i opinii publicznej. Odwołująca ma status Centrum (...)

Rozwojowego nadany przez Ministerstwo Gospodarki i zajmuje się realizowaniem badań opinii społecznej, badaniami marketingowymi oraz realizuje też projekty naukowe bądź przygotowuje strategie dla powiatu. Spółka miała kilku klientów, których zlecenia wykonywała. Zleceniodawcą były instytucje publiczne np. Instytut (...) w W. i dotyczyły one przedsiębiorczości w regionie, a badania były realizowane na potrzeby strategii dla powiatu. (...) Centrum (...) Spółka z o.o. w Ł. zawierała ze zleceniodawcami umowy cywilno - prawne na wykonywanie określonych badań lub przeprowadzenie ankiet, do których najczęściej były załączone kwestionariusze z gotowym wykazem pytań, które mają być zadane respondentom na interesujący danego zleceniodawcę temat. Umowy ze zleceniodawcami zakreślały określony termin wykonania tych badań. Zawsze była sporządzana taka sama ankieta dla danego projektu. Kierownik projektu był twórcą ankiet dla danego projektu od strony merytorycznej. Przed realizacją każdego projektu obowiązkowo przeprowadzany był instruktaż ankietów odnośnie realizacji danego projektu w związku z zawartą przez Spółkę umową cywilno - prawną z danym kontrahentem na wykonanie badań. Każdy ankietier musiał też odbyć szkolenie na początku zatrudnienia w Spółce,

W dniu 04.01.2010 r. pomiędzy firmą (...) i (...) Spółka z o. o z siedzibą w Ł., reprezentowaną przez M. W. - Dyrektora Generalnego i A. U. - członka zarządu, a K. O. została zawarta umowa nazwana „umową o dzieło” na okres do 22.02.2010 r. W świetle § 2 umowy zamawiający powierza, a wykonawca przyjmuje do wykonania dzieło polegające na wykonaniu telefonicznych wywiadów ankietowych w ilości wskazanej przez Koordynatora D. Zbierania Przetwarzania Danych, w oparciu o szkolenie ankieterskie przeprowadzone przez Zamawiającego w oparciu o otrzymane od Zamawiającego materiały: bazę adresową i kwestionariusz ankietowy. Wywiady ankietowe będą wykonywane na potrzeby badania: Badanie gospodarstw domowych w woj. (...). Strony zastrzegły, że dzieło zostanie uznane za wykonane jeżeli Zamawiający uzna, że wykonane wywiady ankietowe są poprawne zarówno pod względem merytorycznym jak i technicznym. Za wykonanie dzieła Wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie brutto na podstawie rozliczenia ilości poprawnie wykonanych wywiadów ankietowych do projektu potwierdzone przez Wykonawcę i Koordynatora D. Zbierania i Przetwarzania Danych, pomnożonych przez cenę jednostkową wywiadu ankietowego wynoszącą wysokość 4 zł. W § 5 umowy Zamawiający zastrzegł sobie prawo do następujących potrąceń umownych: 1. brak płatności za każdy niewiarygodny wywiad ankietowy czyli taki, w przypadku, którego żadne ze znanych metod kontroli nie potwierdza faktu jego przeprowadzenia

2. brak płatności za wykonanie całości dzieła w przypadku przeprowadzenia więcej niż dwóch niewiarygodnych wywiadów ankietowych. Sposób wykonania dzieła ustalał Koordynator D. Zbierania i Przetwarzania Danych i w tym zakresie Wykonawca podlega jego decyzjom (§ 7 umowy).

W § 9 Zamawiający zastrzegł sobie prawo dokonywania bez wiedzy Wykonawcy kontroli prawidłowości i rzetelności przeprowadzonych wywiadów ankietowych.

W dniach: 01.02.2010 r. i 26.03.2010 r. pomiędzy firmą (...) i (...) Spółka z o. o z siedzibą w Ł., reprezentowaną przez M. W. - Dyrektora Generalnego i A. U. - członka zarządu, a G. R. (1) zostały zawarte dwie umowy nazwane „umowami o dzieło”. W świetle § 2 umowy zamawiający powierza, a wykonawca przyjmuje do wykonania dzieło polegające na wykonaniu telefonicznych wywiadów ankietowych w ilości wskazanej przez Koordynatora D. Zbierania Przetwarzania Danych, w oparciu o szkolenie ankieterskie przeprowadzone przez Zamawiającego w oparciu o otrzymane od Zamawiającego materiały: bazę adresową i kwestionariusz ankietowy. Wywiady ankietowe były wykonywane na potrzeby różnych badań: profilowania wykonawców oraz komplementarności działań realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007 - 2013. Strony zastrzegły, że dzieło zostanie uznane za wykonane jeżeli Zamawiający uzna, że wykonane wywiady ankietowe są poprawne zarówno pod względem merytorycznym jak i technicznym. Za wykonanie dzieła Wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie brutto na podstawie rozliczenia ilości poprawnie wykonanych wywiadów ankietowych do projektu potwierdzone przez Wykonawcę i Koordynatora D. Zbierania i Przetwarzania Danych, pomnożonych przez cenę jednostkową wywiadu ankietowego wynoszącą różną wysokość w zależności od umowy, tj. 6 zł brutto i 3,5 zł brutto. W § 5 umowy Zamawiający zastrzegł sobie prawo do następujących potrąceń umownych: 1. brak płatności za każdy niewiarygodny wywiad ankietowy czyli taki, w przypadku, którego żadne ze znanych metod kontroli nie potwierdza faktu jego przeprowadzenia 2. brak płatności za wykonanie całości dzieła w przypadku przeprowadzenia więcej niż dwóch

niewiarygodnych wywiadów ankietowych. Sposób wykonania dzieła ustalał Koordynator D. Zbierania i Przetwarzania Danych i w tym zakresie Wykonawca podlega jego decyzjom (§ 7 umowy).

W § 9 Zamawiający zastrzegł sobie prawo dokonywania bez wiedzy Wykonawcy kontroli prawidłowości i rzetelności przeprowadzonych wywiadów ankietowych.

Termin zakończenia wykonania prac umowy:

- z dnia 01.02.2010 r. został ustalony na dzień 12.04.2010 r.
- z dnia 26.03.2010 r. został ustalony na dzień 07.04.2010 r.

W dniach: 14.12.2009 r., 04.01.2010 r., 01.02.2010 r. i 06.04.2010 r. pomiędzy firmą (...) i (...) Spółka z o. o z siedzibą w Ł., reprezentowaną przez M. W. - Dyrektora Generalnego i A. U. - członka zarządu, a P. P. (1) zostało zawartych pięć umów nazwanych „umowami o dzieło”. W świetle § 2 umowy zamawiający powierza, a wykonawca przyjmuje do wykonania dzieło polegające na wykonaniu telefonicznych wywiadów ankietowych w ilości wskazanej przez Koordynatora D. Zbierania Przetwarzania Danych, w oparciu o szkolenie ankieterskie przeprowadzone przez Zamawiającego w oparciu o otrzymane od Zamawiającego materiały: bazę adresową i kwestionariusz ankietowy. Wywiady ankietowe będą wykonywane na potrzeby różnych badań min.: badanie przedsiębiorstw zlokalizowanych w (...) O. Metropolitalnym. Strony zastrzegły, że dzieło zostanie uznane za wykonane jeżeli Zamawiający uzna, że wykonane wywiady

ankietowe są poprawne zarówno pod względem merytorycznym jak i technicznym. Za wykonanie dzieła Wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie brutto na podstawie rozliczenia ilości poprawnie wykonanych wywiadów ankietowych do projektu potwierdzone przez Wykonawcę i Koordynatora D. Zbierania i Przetwarzania Danych, pomnożonych przez cenę jednostkową wywiadu ankietowego wynoszącą różną wysokość w zależności od umowy, tj. od 3,5 zł, 4 zł, 6 zł, 7 zł, 8 zł brutto (§ 4). W § 5 umowy Zamawiający zastrzegł sobie prawo do następujących potrąceń umownych:

1. brak płatności za każdy niewiarygodny wywiad ankietowy czyli taki, w przypadku, którego żadne ze znanych metod kontroli nie potwierdza faktu jego przeprowadzenia;
2. brak płatności za wykonanie całości dzieła w przypadku przeprowadzenia więcej niż dwóch niewiarygodnych wywiadów ankietowych.

Sposób wykonania dzieła ustalał Koordynator D. Zbierania i Przetwarzania Danych i w tym zakresie Wykonawca podlega jego decyzjom (§ 7 umowy).

W § 9 Zamawiający zastrzegł sobie prawo dokonywania bez wiedzy Wykonawcy kontroli prawidłowości i rzetelności przeprowadzonych wywiadów ankietowych.

Termin zakończenia wykonania prac umowy:

- z dnia 14.12.2009 r. został ustalony na dzień 15.01.2010 r.
- z dnia 04.01.2010 r. został ustalony na dzień 07.01.2010 r.
- z dnia 04.01.2010 r. został ustalony na dzień 22.02.2010 r.
- z dnia 01.02.2010 r. został ustalony na dzień 12.04.2010 r.
- z dnia 06.04.2010 r. został ustalony na dzień 19.04.2010 r.

W dniu 06.04.2010 r. pomiędzy firmą (...) i (...) Spółka z o. o z siedzibą w Ł., reprezentowaną przez M. W. - Dyrektora Generalnego i A. U. - członka zarządu, a A. T. zostały zawarte dwie umowy nazwane „umowami o dzieło”

na okres do 19.04.2010 r. r. W świetle § 2 umowy zamawiający powierza, a wykonawca przyjmuje do wykonania dzieło polegające na wykonaniu telefonicznych wywiadów ankietowych w ilości wskazanej przez Koordynatora D. Zbierania Przetwarzania Danych, w oparciu o szkolenie ankierskie przeprowadzone przez Zamawiającego w oparciu o otrzymane od Zamawiającego materiały: bazę adresową i kwestionariusz ankietowy. Wywiady ankietowe były wykonywane na potrzeby różnych badań: komplementarność i synergia interwencji w ramach (...) i (...) 2004

- 2006 oraz badanie studentów i absolwentów - stypendystów pomostowych rocznik (...). Strony zastrzegły, że dzieło zostanie uznane za wykonane jeżeli Zamawiający uzna, że wykonane wywiady ankietowe są poprawne zarówno pod względem merytorycznym jak i technicznym. Za wykonanie dzieła Wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie brutto na podstawie rozliczenia ilości poprawnie wykonanych wywiadów ankietowych do projektu potwierdzone przez Wykonawcę i Koordynatora D. Zbierania i Przetwarzania Danych, pomnożonych przez cenę jednostkową wywiadu ankietowego wynoszącą różną wysokość w zależności od umowy, tj. 6 zł i 8 zł brutto W § 5 umowy Zamawiający zastrzegł sobie prawo do następujących potrąceń umownych:

1. brak płatności za każdy niewiarygodny wywiad ankietowy czyli taki, w przypadku, którego żadne ze znanych metod kontroli nie potwierdza faktu jego przeprowadzenia
2. brak płatności za wykonanie całości dzieła w przypadku przeprowadzenia więcej niż dwóch niewiarygodnych wywiadów ankietowych.

Sposób wykonania dzieła ustalał Koordynator D. Zbierania i Przetwarzania Danych i w tym zakresie Wykonawca podlega jego decyzjom (§ 7 umowy). W § 9 Zamawiający zastrzegł sobie prawo dokonywania bez wiedzy Wykonawcy kontroli prawidłowości i rzetelności przeprowadzonych wywiadów ankietowych.

W dniu 06.04.2010 pomiędzy firmą (...) i (...) Spółka z o. o z siedzibą w Ł., reprezentowaną przez M. W. - Dyrektora Generalnego i A. U. - członka zarządu, a R. S. zostały zawarte dwie umowy nazwane „umowami o dzieło” na okres od 06.04.2010 r. do 19.04.2010 r. W świetle § 2 umowy zamawiający powierza, a wykonawca przyjmuje do wykonania dzieło polegające na wykonaniu telefonicznych wywiadów ankietowych w ilości wskazanej przez Koordynatora D. Zbierania Przetwarzania Danych, w oparciu o szkolenie ankierskie przeprowadzone przez Zamawiającego w oparciu o otrzymane od Zamawiającego materiały: bazę adresową i kwestionariusz ankietowy. Wywiady ankietowe były wykonywane na potrzeby badania: Komplementarności i synergii interwencji w ramach (...) i (...) 2004 - 2006. Strony zastrzegły, że dzieło zostanie uznane za wykonane jeżeli Zamawiający uzna, że wykonane wywiady ankietowe są poprawne zarówno pod względem merytorycznym jak i technicznym. Za wykonanie dzieła Wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie brutto na podstawie rozliczenia ilości poprawnie wykonanych wywiadów ankietowych do projektu potwierdzone przez Wykonawcę i Koordynatora D. Zbierania i Przetwarzania Danych, pomnożonych przez cenę jednostkową wywiadu ankietowego wynoszącą różną wysokość w zależności od umowy, tj. 6 zł i 8 zł brutto. W § 5 umowy Zamawiający zastrzegł sobie prawo do następujących potrąceń umownych:

1. brak płatności za każdy niewiarygodny wywiad ankietowy czyli taki, w przypadku, którego żadne ze znanych metod kontroli nie potwierdza faktu jego przeprowadzenia
2. brak płatności za wykonanie całości dzieła w przypadku przeprowadzenia więcej niż dwóch niewiarygodnych wywiadów ankietowych. Sposób wykonania dzieła ustalał Koordynator D. Zbierania i Przetwarzania Danych i w tym zakresie Wykonawca podlega jego decyzjom (§ 7 umowy).

W § 9 Zamawiający zastrzegł sobie prawo dokonywania bez wiedzy Wykonawcy kontroli prawidłowości i rzetelności przeprowadzonych wywiadów ankietowych.

W dniu 04.01.2010 r. pomiędzy firmą (...) i (...) Spółka z o. o z siedzibą w Ł., reprezentowaną przez M. W. - Dyrektora Generalnego i A. U. - członka zarządu, a M. R. została zawarta umowa nazwana „umową o dzieło” na okres od 4.01.2010 r. do 22.02.2010 r. W świetle § 2 umowy zamawiający powierza, a wykonawca przyjmuje do wykonania dzieło polegające na wykonaniu telefonicznych wywiadów ankietowych w ilości wskazanej przez Koordynatora

D. Zbierania Przetwarzania Danych, w oparciu o szkolenie ankietarskie przeprowadzone przez Zamawiającego w oparciu o otrzymane od Zamawiającego materiały: bazę adresową i kwestionariusz ankietowy. Wywiady ankietowe będą wykonywane na potrzeby badania: Badanie gospodarstw domowych w woj. (...). Strony zastrzegły, że dzieło zostanie uznane za wykonane jeżeli Zamawiający uzna, że wykonane wywiady ankietowe są poprawne zarówno pod względem merytorycznym jak i technicznym. Za wykonanie dzieła Wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie brutto na podstawie rozliczenia ilości poprawnie wykonanych wywiadów ankietowych do projektu potwierdzone przez Wykonawcę i Koordynatora D. Zbierania i Przetwarzania Danych, pomnożonych przez cenę jednostkową wywiadu ankietowego wynoszącą wysokość 4 zł brutto. W § 5 umowy Zamawiający zastrzegł sobie prawo do następujących potrąceń umownych:

1. brak płatności za każdy niewiarygodny wywiad ankietowy czyli taki, w przypadku, którego żadne ze znanych metod kontroli nie potwierdza faktu jego przeprowadzenia;
2. brak płatności za wykonanie całości dzieła w przypadku przeprowadzenia więcej niż dwóch niewiarygodnych wywiadów ankietowych. Sposób wykonania dzieła ustalał Koordynator D. Zbierania i Przetwarzania Danych i w tym zakresie Wykonawca podlega jego decyzjom (§ 7 umowy).

W § 9 Zamawiający zastrzegł sobie prawo dokonywania bez wiedzy Wykonawcy kontroli prawidłowości i rzetelności przeprowadzonych wywiadów ankietowych.

W dniach: 22.09.2009 r. i 05.02.2010 r. pomiędzy firmą (...) i (...) Spółka z o. o z siedzibą w Ł., reprezentowaną przez M. W. - Dyrektora Generalnego i A. U. - członka zarządu, a A. P. (1) zostały zawarte dwie umowy nazwane „umowami o dzieło”. W świetle § 2 umowy zamawiający powierza, a wykonawca przyjmuje do wykonania dzieło polegające na wykonaniu telefonicznych wywiadów ankietowych w ilości wskazanej przez Koordynatora D. Zbierania Przetwarzania Danych, w oparciu o szkolenie ankietarskie przeprowadzone przez Zamawiającego w oparciu o otrzymane od Zamawiającego materiały: bazę adresową i kwestionariusz ankietowy. Wywiady ankietowe były wykonywane na potrzeby różnych badań: badania satysfakcji klientów ze współpracy z (...) SA oraz badania liczby osób zaliczonych do grup szczególnego ryzyka objętych działaniem w ramach działania 1.5. Strony zastrzegły, że dzieło zostanie uznane za wykonane jeżeli Zamawiający uzna, że wykonane wywiady ankietowe są poprawne zarówno pod względem merytorycznym jak i technicznym. Za wykonanie dzieła Wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie brutto na podstawie rozliczenia ilości poprawnie wykonanych wywiadów ankietowych do projektu potwierdzone przez Wykonawcę i Koordynatora D. Zbierania i Przetwarzania Danych, pomnożonych przez cenę jednostkową wywiadu ankietowego wynoszącą różną wysokość w zależności od umowy, tj. 5 zł i 7 zł brutto. W § 5 umowy Zamawiający zastrzegł sobie prawo do następujących potrąceń umownych:

1. brak płatności za każdy niewiarygodny wywiad ankietowy czyli taki, w przypadku, którego żadne ze znanych metod kontroli nie potwierdza faktu jego przeprowadzenia;
2. brak płatności za wykonanie całości dzieła w przypadku przeprowadzenia więcej niż dwóch niewiarygodnych wywiadów ankietowych. Sposób wykonania dzieła ustalał Koordynator D. Zbierania i Przetwarzania Danych i w tym zakresie Wykonawca podlega jego decyzjom (§ 7 umowy).

W § 9 Zamawiający zastrzegł sobie prawo dokonywania bez wiedzy Wykonawcy kontroli prawidłowości i rzetelności przeprowadzonych wywiadów ankietowych.

Termin zakończenia wykonania prac umowy:

- z dnia 22.09.2009 r. został ustalony na dzień 15.10.2009 r.
- z dnia 05.02.2010 r. został ustalony na dzień 08.02.2010 r.

W dniach: 02.10.2009 r. i 11.12.2010 r. pomiędzy firmą (...) i (...) Spółka z o. o z siedzibą w Ł., reprezentowaną przez M. W. - Dyrektora Generalnego i A. U. - członka zarządu, a K. T. zostały zawarte dwie umowy nazwane

„umowami o dzieło”. W świetle § 2 umowy zamawiający powierza, a wykonawca przyjmuje do wykonania dzieło polegające na wykonaniu telefonicznych wywiadów ankietowych w ilości wskazanej przez Koordynatora D. Zbierania Przetwarzania Danych, w oparciu o szkolenie ankieterskie przeprowadzone przez Zamawiającego w oparciu o otrzymane od Zamawiającego materiały: bazę adresową i kwestionariusz ankietowy. Wywiady ankietowe były wykonywane na potrzeby badania wśród jednostek samorządu terytorialnego. Strony zastrzegły, że dzieło zostanie uznane za wykonane jeżeli Zamawiający uzna, że wykonane wywiady ankietowe są poprawne zarówno pod względem merytorycznym jak i technicznym. Za wykonanie dzieła Wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie brutto na podstawie rozliczenia ilości poprawnie wykonanych wywiadów ankietowych do projektu potwierdzone przez Wykonawcę i Koordynatora D. Zbierania i Przetwarzania Danych, pomnożonych przez cenę jednostkową wywiadu ankietowego wynoszącą różną wysokość w zależności od umowy, tj. 3,5 zł brutto, 6 zł brutto, 7 zł brutto. W § 5 umowy Zamawiający zastrzegł sobie prawo do następujących potrąceń umownych:

1. brak płatności za każdy niewiarygodny wywiad ankietowy czyli taki, w przypadku, którego żadne ze znanych metod kontroli nie potwierdza faktu jego przeprowadzenia;
2. brak płatności za wykonanie całości dzieła w przypadku przeprowadzenia więcej niż dwóch niewiarygodnych wywiadów ankietowych. Sposób wykonania dzieła ustalał Koordynator D. Zbierania i Przetwarzania Danych i w tym zakresie Wykonawca podlega jego decyzjom (§ 7 umowy).

W § 9 Zamawiający zastrzegł sobie prawo dokonywania bez wiedzy Wykonawcy kontroli prawidłowości i rzetelności przeprowadzonych wywiadów ankietowych.

Termin zakończenia wykonania prac umowy:

- z dnia 02.10.2009 r. został ustalony na dzień 30.11.2009 r.

- z dnia 11.12.2009 r. został ustalony na dzień 23.12.2009 r.

W dniach: 11.12.2009 r., 14.12.2009 r., 28.12.2009 r., 04.01.2010 r., 01.02.2010 r., 05.02.2010 r., 08.02.2010 r., 12.02.2010 r. 24.02.2010 r., 26.03.2010 r., 06.04.2010 r., 04.05.2010 r. pomiędzy firmą (...) i (...) Spółka z o. o z siedzibą w Ł., reprezentowaną przez M. W. - Dyrektora Generalnego i A. U. - członka zarządu, a B. G. zostało zawartych dwanaście umów nazwanych „umowami o dzieło”. W świetle § 2 umowy zamawiający powierza, a wykonawca przyjmuje do wykonania dzieło polegające na wykonaniu telefonicznych wywiadów ankietowych w ilości wskazanej przez Koordynatora D. Zbierania Przetwarzania Danych, w oparciu o szkolenie ankieterskie przeprowadzone przez Zamawiającego w oparciu o otrzymane od Zamawiającego materiały: bazę adresową i kwestionariusz ankietowy. Wywiady ankietowe były wykonywane na potrzeby różnych badań min.: komplementarności i synergii interwencji w ramach (...) i (...) 2004 - 2006 a umowa z dnia 28.12.2009 r. - dotyczyła kontroli w zakresie ankiet w przedmiocie biografii zawodowej, rodzinnej i edukacyjnej kobiet i mężczyzn. Strony zastrzegły, że dzieło zostanie uznane za wykonane jeżeli Zamawiający uzna, że wykonane wywiady ankietowe są poprawne zarówno pod względem merytorycznym jak i technicznym. Za wykonanie dzieła Wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie brutto na podstawie rozliczenia ilości poprawnie wykonanych wywiadów ankietowych do projektu potwierdzone przez Wykonawcę i Koordynatora D. Zbierania i Przetwarzania Danych (koordynatora badań), pomnożonych przez cenę jednostkową wywiadu ankietowego wynoszącą różną wysokość w zależności od umowy, tj. od 3, 3,5, 4, 5, 6, 7, 8 zł brutto bądź 65 zł brutto za „dniówkę” (§4). W § 5 umowy Zamawiający zastrzegł sobie prawo do następujących potrąceń umownych:

1. brak płatności za każdy niewiarygodny wywiad ankietowy czyli taki, w przypadku, którego żadne ze znanych metod kontroli nie potwierdza faktu jego przeprowadzenia
2. brak płatności za wykonanie całości dzieła w przypadku przeprowadzenia więcej niż dwóch niewiarygodnych wywiadów ankietowych. Sposób wykonania dzieła ustalał Koordynator D. Zbierania i Przetwarzania Danych i w tym zakresie Wykonawca podlega jego decyzjom (§ 7 umowy).

W § 9 Zamawiający zastrzegł sobie prawo dokonywania bez wiedzy Wykonawcy kontroli prawidłowości i rzetelności przeprowadzonych wywiadów ankietowych.

Termin zakończenia wykonania prac umowy:

- z dnia 11.12.2009 r. został ustalony na dzień 23.12.2009 r.
- z dnia 14.12.2009 r. został ustalony na dzień 15.01.2010 r.
- z dnia 28.12.2009 r. został ustalony na dzień 29.01.2010 r.
- z dnia 01.02.2010 r. został ustalony na dzień 12.04.2010 r.
- z dnia 08.02.2010 r. został ustalony na dzień 28.02.2010 r.
- z dnia 12.02.2010 r. został ustalony na dzień 26.02.2010 r.
- z dnia 24.02.2010 r. został ustalony na dzień 12.03.2010 r.
- z dnia 04.01.2010 r. został ustalony na dzień 22.02.2010 r. oraz na dzień 22.02.2010 r.
- z dnia 05.02.2010 r. został ustalony na dzień 08.02.2010 r.
- z dnia 26.03.2010 r. został ustalony na dzień 07.04.2010 r.

W dniach: 11.12.2009 r., 14.12.2009 r. i 28.12.2009 r. pomiędzy firmą (...) i (...) Spółka z o. o z siedzibą w Ł., reprezentowaną przez M. W. - Dyrektora Generalnego i A. U. - członka zarządu, a J. M. zostały zawarte dwie umowy nazwane „umowami o dzieło”. W świetle § 2 umowy zamawiający powierza, a wykonawca przyjmuje do wykonania dzieło polegające na wykonaniu telefonicznych wywiadów ankietowych w ilości wskazanej przez Koordynatora D. Zbierania Przetwarzania Danych, w oparciu o szkolenie ankieterskie przeprowadzone przez Zamawiającego w oparciu o otrzymane od Zamawiającego materiały: bazę adresową i kwestionariusz ankietowy. Wywiady ankietowe były wykonywane na potrzeby różnych badań min.: badania wśród jednostek samorządu terytorialnego, odnośnie umowy z dnia 28.12.2009 r. - praca polegała na kontroli ankiet dotyczących biografii zawodowej, rodzinnej i edukacyjnej kobiet i mężczyzn. Strony zastrzegły, że dzieło zostanie uznane za wykonane jeżeli Zamawiający uzna, że wykonane wywiady ankietowe są poprawne zarówno pod względem merytorycznym jak i technicznym. Za wykonanie dzieła Wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie brutto na podstawie rozliczenia ilości poprawnie wykonanych wywiadów ankietowych do projektu potwierdzone przez Wykonawcę i Koordynatora D. Zbierania i Przetwarzania Danych, pomnożonych przez cenę jednostkową wywiadu ankietowego wynoszącą różną wysokość w zależności od umowy, tj. 3,5 zł, 6 zł brutto bądź 65 zł brutto za „dniówkę”. W § 5 umowy Zamawiający zastrzegł sobie prawo do następujących potrąceń umownych: 1. brak płatności za każdy niewiarygodny wywiad ankietowy czyli taki, w przypadku, którego żadne ze znanych metod kontroli nie potwierdza faktu jego przeprowadzenia

2. brak płatności za wykonanie całości dzieła w przypadku przeprowadzenia więcej niż dwóch niewiarygodnych wywiadów ankietowych. Sposób wykonania dzieła ustalał Koordynator D. Zbierania i Przetwarzania Danych i w tym zakresie Wykonawca podlega jego decyzjom (§ 7 umowy).

W § 9 Zamawiający zastrzegł sobie prawo dokonywania bez wiedzy Wykonawcy kontroli prawidłowości i rzetelności przeprowadzonych wywiadów ankietowych.

Termin zakończenia wykonania prac umowy:

- z dnia 11.12.2009 r. został ustalony na dzień 23.12.2009 r.
- z dnia 14.12.2009 r. został ustalony na dzień 15.01.2010 r.

- z dnia 28.12.2009 r. został ustalony na dzień 29.01.2010 r.

Zainteresowana B. G. pobiera świadczenie emerytalne.

Zainteresowani: K. O., A. P. (2), M. R., R. S., K. T., P. P. (1), J. M., G. R. (1), A. T. mieli u płatnika przydzielone zadania ankietarskie, tj. osoba ta przeprowadzały wywiady telefoniczne. W firmie płatnika jest zatrudniony koordynator zbierania i przetwarzania danych (koordynator badań), w spornym okresie był to P. K.. Koordynator ten dzwonił do zainteresowanych i mówił im, że jest projekt do zrealizowania i że trzeba wykonać zlecenie. Przed każdym nowym projektem było spotkanie szkolenie osoby prowadzącej badania z ankietarami, gdzie tłumaczono specyfikę tematu. Celem szkolenia było zapoznanie ankietarki z tematem badania i poznaniem specyficznego słownictwa i terminologii bądź poznaniem wymagań klienta (...) tj. zleceniodawcy. Ankietrzy mieli w spółce dostęp do komputera z oprogramowaniem i do telefonu. Swoje czynności wykonywali w siedzibie firmy płatnika przeważnie w godzinach od 8 do 16, gdyż w tych godzinach najczęściej można było nawiązać kontakty z respondentami. Ankietrzy zapisywali się na liście, o której godzinie mogą przyjść do pracy. Zainteresowani otrzymywali gotowe kwestionariusze, w których znajdowały się pytania bądź wytyczne do pytań. Kierownik projektu był twórcą ankiet od strony merytorycznej. W ramach jednego kontraktu z tą samą firmą ankiety i zawarte w nich pytania były jednakowe. W ankietach znajdowało się mniej więcej od 15-30 pytań. W ankiecie zamieszczane były pytania, gdzie wybierany był wariant odpowiedzi, ale bywały też takie gdzie trzeba było zapisać zdanie albo przyporządkować kody (pytania otwarte). Ankietier zadawał pytania respondentowi i w przypadku pytań otwartych notował wypowiedź rozmówcy. Pytania opracowywał kierownik projektu. Przy zawieraniu spornych umów nie była określona ilość ankiet (nawet minimalna), które ubezpieczone miały wykonać, ani czas wykonania jednej ankiety. Były tylko określone wynagrodzenia za wykonanie jednej ankiety. Zainteresowane oddawały tyle ankiet ile udało im się wykonać. Ankietrzy sami sobie ustalali harmonogram, czyli czas pracy i zakres zadań na konkretny dzień czy tydzień. Jedni ankietrzy robili więcej wywiadów a inni mniej. Mimo założeń projekt mógł być ukończony przy mniejszej ilości wywiadów. Im więcej ankiet było oddanych tym więcej ankietrzy zarobili. Do obowiązków zainteresowanych należała rekrutacja respondentów. Ankietier musiał przekonać respondenta do przeprowadzenia wywiadu, przeprowadzić wywiad telefoniczny i zapisać go w bazie. Numery respondentów przedstawiała spółka, numery te były wybierane losowo. Respondentami były głównie firmy. Firma ma bazę danych i wtedy automat wybiera respondenta z bazy danych płatnika. Ankietrzy nie pracowali w konkretnych godzinach. Ankiety były anonimowe, ale ankietier musiał powiadomić z jakimi podmiotami przeprowadził ankiety, gdyż było to potrzebne do celów kontroli rzetelności przeprowadzenia wywiadu. Praca ankietierów była na bieżąco kontrolowana przez władze spółki (kontrolerów), którzy sprawdzali, czy ankietier właściwie przeprowadził czynności ankietarskie zadając odpowiednie pytania respondentowi zgodnie z założeniami ankiety. Spółka za pomocą Wydziału Kontroli kontrolowała jakość wywiadu oraz ilość wywiadów i to czy był on przeprowadzony z określoną osobą. Czasem kontroler dzwonił do tych respondentów o potwierdzenie przeprowadzenia wywiadu. Praca rozliczana była poprzez ilość przeprowadzonych poprawnie ankiet. Wywiady musiały być przydatne tematycznie. Po kontroli ankiety były wprowadzane do bazy elektronicznej w systemie komputerowym. Na podstawie zakończonych rekordów następowało zsumowanie ilości poprawnych wywiadów i rozliczenie ankietera po zakończeniu badania z danej umowy. Każdy z zainteresowanych miał własną bazę, aby można było skontrolować ile ankiet wykonał każdy z nich. Każdy ankietier miał swój numer identyfikacyjny, by można było sprawdzić, którą ankietę wykonał. Zainteresowani na podstawie tych ankiet nie wykonywali żadnych opracowań. Wynagrodzenie było wyliczane w zależności od przeprowadzonych prawidłowo ankiet.

Zainteresowane: B. G. i J. M. odnośnie umów z dnia 28.12.2009 r. dotyczących przeprowadzenia kontroli wywiadu w zakresie biografii zawodowej, rodzinnej i edukacyjnej kobiet i mężczyzn miały wykonać czynności kontrolne polegające na sprawdzeniu, czy zostały przeprowadzone poprawnie bezpośrednie wywiady przez innych ankietierów. W przypadku kontroli zainteresowane dzwoniły do respondentów i sprawdzały czy w ogóle udzielał on wywiadu. Z kontroli był sporządzany raport, który był podpisywany przez kierownika Wydziału Kontroli. Raporty te nie były podpisywane przez kontrolujących. Kontrolujących kontrolował kierownik komórki w jaki sposób była ta praca wykonana i czy w ogóle była wykonana. Za czynności kontrolne ubezpieczone otrzymywały wynagrodzenie

dniówkowe. Dniówka w przypadku kontroli to było 8 godzin pracy, gdy kontroler pracował w danym dniu 6 godzin, to otrzymywał wynagrodzenie za te 6 godz. Pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził kontrolę wykonywania zadań i obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych przez płatnika (...) Centrum (...) Spółka z o. o z siedzibą w K.. Kontrolą objęto okres działalności firmy w latach 2009 - 2010. W trakcie kontroli zbadano również opisane wyżej umowy nazwane „umowami o dzieło”.

Decyzją z dnia 21 lutego 2014 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że K. O. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 04.01.2010 r. do 22.02.2010 r. jako zlecenioborca u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w K. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiąc maj 2010 r.

Decyzją z dnia 21 lutego 2013 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. P. (1) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 22.09.2009 r. do 15.10.2009 r., od 05.02.2010 r. do 08.02.2010 r. jako zlecenioborca u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w K. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w miesiącach: kwiecień - maj 2010 r.

Decyzją z dnia 21 lutego 2013 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że M. R. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 04.01.2010 r. do 22.02.2010 r. jako zlecenioborca u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w K. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiąc luty 2010 r.

Decyzją z dnia 21 lutego 2013 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że R. S. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 06.04.2010 r. do 19.04.2010 r. jako zlecenioborca u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w K. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiąc czerwiec 2010 r.

Decyzją z dnia 21 lutego 2013 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że K. T. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 02.10.2009 r. do 30.11.2009 r., od 11.12.2009 r. do 23.12.2009 r. jako zlecenioborca u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w K. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiąc luty 2010 r.

Decyzją z dnia 21 lutego 2013 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że B. G. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 11.12.2009 r. do 19.04.2010 r. jako zlecenioborca u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w K. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiące: luty - czerwiec 2010 r.

Decyzją z dnia 21 lutego 2013 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że P. P. (1) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 14.12.2009 r. do 19.04.2010 r. jako zlecenioborca u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w K. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiące: marzec, maj i czerwiec 2010 r.

Decyzją z dnia 21 lutego 2013 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że J. M. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 11.12.2009 r. do 29.01.2010 r. jako zlecenioborca u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w K. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiące: luty - marzec 2010 r.

Decyzją z dnia 21 lutego 2013 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że G. R. (1) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 01.02.2010 r. do 23.03.2010 r. jako zlecenioborca u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w K. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiąc czerwiec 2010 r.

Decyzją z dnia 21 lutego 2013 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. T. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 06.04.2010 r. do 19.04.2010 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w K. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiąc czerwiec 2010 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, iż odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd wskazał, iż zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1 w związku z art. 13 pkt. 2 Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (t. j. Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585, ze zm.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

W myśl art. 9 ust. 4a ustawy systemowej osoby wykonujące umowę na podstawie umowy zlecenie mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2c i 4b. W świetle art. 18. ust. 1. cytowanej ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców ustala się zgodnie z ust. 1, jeżeli w umowie agencyjnej lub umowie zlecenia albo w innej umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie, (ust. 3)

Stosownie do treści art.20 ust. 1 Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt. 1e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.) obowiązującej od dnia 1 października 2004 r. osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Stosownie do art. 36 ust. 1 Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Obowiązkiem płatnika składek - z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie

deklaracji rozliczeniowej, imiennych raportów miesięcznych oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Stosownie do treści art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny, jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu.

Zgodnie zaś z treścią art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Przedmiotem tej umowy jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić

do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu zatem o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich dokonywania).

Nie ulega wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w rozumieniu art. 750 KC.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony, i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Podkreślenia wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności. Tymczasem umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Kolejną cechą umowy o dzieło jest brak stosunku zależności lub podporządkowania pomiędzy zamawiającym, a przyjmującym zamówienie. Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności.

Sąd Okręgowy podniósł, iż przedmiotowych umów zawartych z zainteresowanymi nie można uznać za umowy o dzieło. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem bezsprzecznie, że rzeczywistą wolą stron (chodzi o wolę związaną z nałożonymi obowiązkami a nie wolą wyrażoną w nazwie umowy) nie było zawarcie umów o dzieło. Na podstawie przedmiotowych umów zainteresowani mieli przeprowadzać telefoniczne wywiady ankietowe, a odnośnie umów zawartych w dniu 28.12.2009 r. z zainteresowanymi: J. M. i B. G. także czynności polegające na kontroli wywiadów bezpośrednich przeprowadzonych przez innych ankietów. Osoby kontrolujące były dodatkowo kontrolowane przez Wydział kontroli w zakresie prawidłowości kontroli przeprowadzanej przez zainteresowanych. Ankieteryz obowiązani byli też odbyć instruktaż przed realizacją projektu oraz poddani byli szkoleniu.

W ocenie Sądu o fakcie, że te sporne umowy stanowią w istocie umowy zlecenia decyduje przede wszystkim okoliczność, że w dacie zawarcia umów, strony nie umawiały się na z góry określony konkretny rezultat. Powyższe wynika już z treści samych umów. W treści § 2 umowy powierzono wykonanie ankiet (wywiadów) w nieokreślonej bliżej ilości, która miała być wskazana dopiero przez Koordynatora D. Zbierania Przetwarzania Danych. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że przy zawieraniu spornych umów nie była określona ilość ankiet (wywiadów) w tym także minimalna, które zainteresowani mieli wykonać, ani czas wykonania jednej ankiety. Były tylko określone wynagrodzenia za wykonanie jednej ankiety. Liczba przeprowadzonych przez zainteresowane

wywiadów nie była z góry określona. Według zeznań świadków i zainteresowanej B. G. ankieterzy przeprowadzali tyle wywiadów, ile byli w stanie wykonać. Podkreślić należy, że zgodny zamiar stron obejmował czynności polegające na przeprowadzaniu wywiadów z nieokreślonymi ściśle osobami. Zainteresowani dzwonili i rozmawiali z taką ilością respondentów, których udało im się przekonać do rozmowy. Już choćby z tych okoliczności wynika, że w chwili zawarcia umowy ankieterzy nie znali szczegółowo swoich obowiązków. Dowiadywali się o nich dopiero na tzw. szkoleniu przedmiotowym. W chwili zawierania umowy nie znali nie tylko rezultatu jakościowego ale nawet nie znali rezultatu ilościowego. Stąd też zainteresowani nie mogli pertraktować warunków umowy a jedynie, przez aklamację, wyrażali zgodę na warunki narzucone przez płatnika składek.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że zainteresowani nie ustalali sami treści kwestionariuszy ankiet, lecz otrzymywali gotowe formularze.

Z drugiej strony, ankiety zazwyczaj stanowiły zbiór pytań, do których załączane były warianty odpowiedzi. Zainteresowani nie ustalali zatem jakie pytania powinny znaleźć się w ankietach. Rola ankietera sprowadzała się jedynie do zadawania pytań respondentowi i w razie wątpliwości wyjaśniania pytania, gdy rozmówca czegoś nie zrozumiał w jego treści, ewentualnie wpłynięcie na respondenta, gdy udzielał odpowiedzi nie znajdującej się w ankiecie.

Analogicznie było także przypadku spornych umów z dnia 28.12.2009 r. zawartych z zainteresowanymi: B. G. i J. M.. Przedmiotowe umowy dotyczyły czynności kontrolnych. W ramach tych prac wyżej wymienione dzwoniły do niektórych respondentów i sprawdzały czy faktycznie udzielali oni wywiadu przy czym zarówno same czynności kontrolne jak i ilość respondentów, do których dzwoniły zainteresowane nie była ściśle określona a wynik kontroli nie był zależny od samych zainteresowanych. Nie podpisywały się one też pod żadnym protokołem kontroli.

Z uwagi więc na powyższe ustalenia, z całą pewnością uznać należy, że treścią zobowiązań zainteresowanych nie był określony konkretny wynik odpowiadający pewnym z góry ustalonym warunkom, który podlegałby ocenie, lecz wykonywanie określonych czynności, których rezultat zależał w znacznym stopniu od okoliczności leżących poza kontrolą zobowiązanych. W chwili zawarcia umów nie był określony przedmiot umów. Inaczej mówiąc, ankieterzy nie mogli zapewnić, że uzyskają odpowiedzi, zgodne z założeniami autora projektu, pod warunkiem, że taki projekt posiada określoną tezę podlegającą udowodnieniu. Zainteresowane nie mogły także zapewnić, że uzyskają określone i z góry założone wyniki kontrolne.

W ocenie Sądu przeprowadzenie telefonicznych ankiet, czy wywiadów, gdzie zainteresowani otrzymali już gotowe kwestionariusze od koordynatora z pytaniami, gdzie podane były warianty odpowiedzi nie wymagało od nich żadnych szczególnych umiejętności, predyspozycji, ani też kwalifikacji. Szczególnie, że rola zainteresowanych sprowadzała się tylko i wyłącznie do przeprowadzenia ankiety i jej zapisania w bazie komputerowej przez proste kliknięcie funkcji „zapisz” a w przypadku czynności kontrolnych dodatkowo na dzwonieniu do respondentów i sprawdzaniu, czy wywiady były faktycznie przeprowadzane z respondentami. Gotowymi ankietami dalej zajmował się koordynator.

W istocie zatem świadczenia zainteresowanych polegały tylko na wykonywaniu przez zainteresowanych kilkudziesięciu powtarzalnych, prostych i czynności. Ich działania były w zasadzie odtwórcze.

Istotą świadczenia ze strony zainteresowanych: K. O., A. P. (2), M. R., R. S., K. T., P. P. (1), J. M., G. R. (2), B. G. i A. T. było wykonywanie czynności cechujących się powtarzalnością i cyklicznością, za co ostatecznie otrzymały one wynagrodzenie: za jeden wywiad kwotę od 3 zł do 8 zł brutto, bądź dniówkę w wysokości 65 zł (w tym w przypadku kontroli). Jedną z istotnych cech dzieła jest ustalenie wynagrodzenia ryczałtowego w chwili zawierania umowy. Płaca za każdą ankietę (wywiad), czy też wynagrodzenie dniówkowe przy czynnościach kontrolnych przeczy tej zasadzie w kontekście zawartych umów między stronami. Podobnie, gdyby pracownika wykonującego prace przy taśmie opłacać za sztukę produktu. Oczywiście nie można wykluczyć umówienia się o wynagrodzenie akordowe (ewentualnie prowizyjne) jednakże te formy wynagradzania pracy nie są dopuszczalne przy umowach o dzieło, bowiem dzieło musi mieć określony czas jego

wykonania i nie może obejmować czynności prostych i powtarzalnych. Okoliczność, że ankieterki dostawały wynagrodzenia za ilość przeprowadzonych wywiadów bądź za dni kontroli wskazuje, że wykonywały one umowy zlecenia a nie dzieła.

W ocenie Sądu I Instancji świadczenia zainteresowanych dotyczyły zatem, zobowiązania do starannego działania i nie miały cech oryginalnego i indywidualnego świadczenia. Zainteresowani nie mieli samodzielności w wykonaniu zleconej pracy, gdyż wykonywali je pod kierunkiem i nadzorem władz spółki. Praca ankieterów i kontrolerów była kontrolowana przez władze spółki, którzy sprawdzali, czy ankieter właściwie przeprowadził czynności ankierskie zadając odpowiednie pytania respondentowi zgodnie z założeniami ankiety. Spółka kontrolowała też jakość wywiadu, oraz to czy był on przeprowadzony z określoną osobą. Natomiast w przypadku kontrolerów czy faktycznie wykonywali prace i w jaki sposób. Dokonywano też kontroli merytorycznej ankieterów przez koordynatora badań. Wykonywane przez zainteresowanych czynności w istocie nie miały charakteru czynności przynoszących konkretny rezultat (dzieło), podlegający sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych i ewentualnej odpowiedzialności za te wady, gdyż za wszelkie nieprawidłowości przed klientem ponosiła odpowiedzialność Spółka. Przeprowadzenie przez zainteresowane cyklu wywiadów bądź kontroli nie doprowadziło do powstania żadnego rezultatu ucieleśnionego w jakiegokolwiek ostatecznej postaci. Zainteresowani: K. O., A. P. (2), M. R., R. S., K. T., P. P. (1), J. M., G. R. (2), B. G. i A. T. na podstawie tych ankiet (wywiadów) czy kontroli nie wykonywały żadnych naukowych opracowań. Wynagrodzenia z tytułu spornych umów przysługiwało za wykonanie pewnych czynności, a nie za z góry przewidziany rezultat. Wynagrodzenie nie było uzależnione od rezultatu pracy ale od dołożenia staranności w przeprowadzeniu wywiadu zgodnie z przekazanymi instrukcjami bądź starannej kontroli, z której nie podpisywały żadnego raportu czy protokołu kontroli czynił to ewentualnie kierownik działu kontroli. Takiemu zobowiązaniu nie można zatem przypisać cech essentialiae negotii umowy o dzieło, a oczekiwania stron towarzyszące zawieraniu i wykonywaniu badanych umów nazywanych przez strony umowami o dzieło, mogły się zrealizować wyłącznie jako elementy innej umowy - umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, które są regulowane w art. 750 k.c.

W konkluzji Sąd Okręgowy uznał, iż zawarte przez strony, sporne umowy, nie były umowami rezultatu lecz umowami starannego działania, ponieważ ich przedmiotem było wykonywanie przez zainteresowanych: K. O., A. P. (2), M. R., R. S., K. T., P. P. (1), J. M., G. R. (2), B. G. i A. T. ciągu powtarzalnych czynności, o charakterze masowym, raczej technicznym, nie wymagające od zainteresowanych żadnych cech szczególnych jak i również szczególnej inwencji twórczej, a jedynie starannego działania. Wobec powyższego wykonywanie pracy przez zainteresowanych, na podstawie zakwestionowanych przez ZUS, umów rodziło dla tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie, w jakim obowiązywały te umowy. Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy, stanowi osiągnięty na podstawie umów przychód.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił odwołania jako bezzasadne.

Stosownie do wyników postępowania, na podstawie art. 98 k.p.c., Sąd obciążył odwołującą się obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez organ rentowy. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił na podstawie § 11 ust. 2 i § 6 pkt. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. Nr 163, voz. (...), ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku wniósł płatnik składek zarzucając :

- naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy tj.

przepisu art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu, dokonanej wybiórczo, sprzecznie z zasadami doświadczenia życiowego, a polegającej na błędnym przyjęciu, że w okresach wskazanych w decyzjach ZUS przedmiotem zawartych umów pomiędzy (...) a Zainteresowanymi: K. O., G. R. (1), J. M., P. P. (1), B. G., A. P. (1), M. R., A. T., K. T., R. S. było wykonywanie kilkudziesięciu powtarzalnych,

prostych czynności, nie wymagających od Zainteresowanych cech szczególnych, jak i również szczególnej inwencji twórczej; brak samodzielności w wykonywaniu zleconej pracy, wykonywanie jej pod kierunkiem i nadzorem władz spółki; Zainteresowani nie umawiali się na z góry określony, konkretny rezultat, wykonywali czynności cechujące się cyklicznością i powtarzalnością, zobowiązani byli tylko do starannego działania, a ich świadczenia nie miały cech oryginalnego i indywidualnego świadczenia, nie miały również charakteru czynności przynoszących konkretny rezultat, podlegający sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych;

- naruszenie przepisów prawa materialnego:

przepisu art. 65 Kodeksu cywilnego poprzez dokonanie jego błędnej wykładni i uznanie, że umowy zawarte pomiędzy (...) a Zainteresowanymi były umowami zlecenia - umowami starannego działania, w sytuacji gdy były to umowy rezultatu - umowy o dzieło oraz poprzez uznanie, iż rzeczywistą wolą stron nie było zawarcie umów o dzieło,

naruszenie przepisów art. 627 Kodeksu cywilnego oraz art. 734 Kodeksu cywilnego, poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, i w następstwie uznanie, iż sporne umowy odpowiadają znamionom umowy zlecenia, a nie umowy o dzieło, zgodnie z rzeczywistym, opisanym przez Strony i świadków sposobem ich realizacji oraz wolą Stron wyrażoną w treści każdej z umów,

naruszenie przepisu art. 353 (1) Kodeksu cywilnego poprzez pominięcie swobodnie i jednoznacznie wyrażonej woli Stron w zakresie zawarcia umowy o dzieło, a nie umów zlecenia,

naruszenie przepisów art. 83 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r. poz. 1442 z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą”), poprzez uznanie prawidłowości ich zastosowania przez ZUS w zaskarżonych decyzjach dotyczących Zainteresowanych w tym postępowaniu w zakresie obowiązku zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych oraz ustalenia wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne,

naruszenie przepisu art. 38 ust. 1 w związku z przepisami: art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 9 ust. 2, art. 12 ust. 1 i ust. 3, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i ust. 3, art. 20 ust. 1, art. 36, art. 47 ust. 1 pkt 3, ust. 3 i ust. 3 b, art. 91 ust. 5 ustawy poprzez uznanie prawidłowości ich zastosowania przez ZUS w zaskarżonych decyzjach o obowiązkowym podleganiu ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenie,

art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e) ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) poprzez jego zastosowanie i uznanie, iż Zainteresowani podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu wykonywania tych umów,

Biorąc pod uwagę powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy poprzez dokonanie zmiany zaskarżonych decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych: w całości i ustalenie, że zawarte między (...) a Zainteresowanymi umowy są umowami o dzieło i z ich tytułu Zainteresowani nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i wypadkowego, ewentualnie o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, z jednoczesnym przekazaniem temuż Sądowi kwestii rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok, dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, przeprowadził analizę przepisów prawa i dokonał ich trafnej interpretacji. Sąd Apelacyjny akceptuje dokonane przez Sąd ustalenia faktyczne, jak i ocenę prawną zawartą w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie istnieje potrzeba ich powtarzania, a zwłaszcza interpretacji przepisów prawa (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNP 1999/24/776; z dnia z dnia 24 września 2009 r., teza 1, II PK 58/09 LEX nr 558303; z dnia 9 lipca 2009 r. teza 2, II UK 374/08 LEX nr 533104).

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwalifikacji prawnej umów zawartych pomiędzy płatnikiem składek a zainteresowanymi: K. O., G. R. (1), J. M., P. paciorkowskim, B. G., A. P. (1), M. R., A. T., K. T., R. S., sprowadzający się do określenia, czy strony zawarły umowy o dzieło, nie rodzące obowiązku ubezpieczenia społecznego, czy też zawarły umowy o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy umowy zlecenia, stanowiące tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (j.t.: Dz. U. z 2015r., poz. 121 ze zm.), osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Stan faktyczny zasadniczo nie był w niniejszej sprawie sporny. Zarówno zainteresowani jak i prezes spółki (...) M. G. zgodnie wskazywali na rodzaj wykonywanych czynności w ramach zawartych umów, zaś sporna była ich ocena w aspekcie rodzaju umów, które faktycznie wiązały strony. W tym kontekście bezzasadny jest zarzut apelacji naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przez błędne ustalenie, że przedmiotem zawartych umów było wykonywanie czynności powtarzalnych, prostych, pozbawionych inwencji twórczej, a zainteresowani zobowiązani byli tylko do starannego działania. Jak też zarzut wadliwego ustalenia, że ich praca nie była samodzielna, byli nadzorowani i kontrolowani przez (...), ich czynności nie przynosiły konkretnego rezultatu, jak też wynagrodzenie nie było uzależnione od rezultatu pracy, tylko od dołożenia staranności w przeprowadzeniu wywiadu zgodnie z instrukcjami. Zasadnicze okoliczności w sprawie Sąd Okręgowy prawidłowo wywiódł wprost z treści spornych umów (podpisanych przez obie strony, których ustalenia umowne nie były kwestionowane) i stąd zarzut wadliwego ustalenia stanu faktycznego w oparciu już tylko o te dowody nie może się ostać. Z załączonych dowodów z dokumentów wynika, że zasadnicza część umów zawartych z zainteresowanymi była jednobrzmiąca i odnosiła się do wykonania dzieła polegającego na przeprowadzeniu telefonicznych wywiadów ankietowych w ilości wskazanej przez pracownika zamawiającego w oparciu o szkolenie przeprowadzone przez zamawiającego i otrzymane od niego materiały: bazę adresową i kwestionariusz ankietowy w terminie wskazanym w umowie. Wynagrodzenie było płatne na podstawie rozliczenia ilości poprawnie wykonanych wywiadów potwierdzonych przez wykonawcę i pracownika zamawiającego pomnożonych przez cenę jednostkową za jeden wywiad ankietowy albo na podstawie rozliczenia ilości dni przepracowanych w projekcie pomnożonych przez wysokość dniówki. Zgodnie z §7 pracownik zamawiającego ustalał sposób wykonania dzieła i w tym zakresie wykonawca podlegał jego decyzjom. Wynagrodzenie zostało ustalone na podstawie kalkulacji tj. stawki określonej w umowie, pomnożonej przez ilość wprowadzonych kwestionariuszy.

Wbrew zarzutom apelacji, Sąd Okręgowy szczegółowo przeanalizował umowy zawarte przez spółkę i zainteresowanych, jak też prawidłowo zdefiniował umowę zlecenia i umowę o dzieło, oraz porównał oba rodzaje umów. Zgodnie z art. 734 § 1 k.c., przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Nadto w myśl art. 750 k.p.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Natomiast na podstawie art. 627 k.c., przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Zasada swobody umów wyrażona w art. 353¹ k.c., jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 października 2010 r., w sprawie IV CSK 149/10, Lex nr 677774, nie oznacza nieograniczonej dowolności w kształtowaniu stosunku prawnego. Nakazuje dochowanie zgodności treści i celu z jego naturą, ustawą i zasadami współżycia społecznego. W wyroku z dnia 21 grudnia 2010 r., III CSK 47/10, Lex nr 738108 Sąd Najwyższy wypowiedział się, że w rozumieniu art. 65 § 2 k.c. cel umowy jest wyznaczany przez funkcję, jaką strony wyznaczają danej czynności w ramach łączących je stosunków prawnych. Jest to cel zindywidualizowany, dotyczący konkretnej umowy i znany obu stronom. Wpływa on na kształt praw i obowiązków pośrednio, jako jeden z czynników, które powinny być brane pod uwagę przy dokonywaniu wykładni. Cel nie musi być wyartykułowany w treści umowy, a może być ustalany na podstawie okoliczności towarzyszących dokonaniu czynności prawnej. Cel umowy można określić, jako intencję stron, co do osiągnięcia pewnego stanu rzeczy (...). Natomiast w wyroku z dnia 25 listopada 2010 r., I CSK 703/09, Lex nr 724984, Sąd Najwyższy orzekł, że ocena charakteru umowy zależy nie

od jej nazwy, ale od rzeczywistej treści oraz celu i zgodnego zamiaru stron (art. 65 § 2 k.c.). Dlatego Sąd Okręgowy zasadnie badał treść spornych umów w celu ustalenia rzeczywistej woli stron z uwzględnieniem wszystkich istotnych okoliczności zawartych umów, a nie tylko ich nazwy. Jednocześnie charakter umów został prawidłowo ustalony z uwzględnieniem przeważających cech właściwych dla umów o świadczenie usług, dla których zastosowanie ma art. 734 § 1 k.c. i następne. Sąd Okręgowy trafnie wykazał, że zasadniczą cechą umowy o dzieło jest osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej. Innymi słowy, w wyniku wykonania zawartej umowy musi powstać dające się skonkretyzować „dzieło”. Umowa o świadczenie usług jest zaś umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Zobowiązanie do wykonania oznaczonego dzieła stanowi element charakterystyczny (określany niekiedy także jako konstytutywny) umowy o dzieło, pozwalający odróżnić ją od innych umów zaliczanych w ramach typologii kodeksowej do kategorii świadczenia usług. Dzieło musi istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu. Przedmiotem umowy o dzieło jest doprowadzenie do weryfikowalnego i jednorazowego rezultatu, zdefiniowanego przez zamawiającego w momencie zawierania umowy. Dzieło jest wytworem, który w momencie zawierania umowy nie istnieje, jednak jest w niej z góry przewidziany i określony w sposób wskazujący na jego indywidualne cechy (por. wyrok SN z dnia 5 marca 2004 r., I CK 329/03, LEX nr 599732 i z dnia 14 listopada 2013 r., II UK 115/13, LEX nr 1396411). Zważyć należy, że w przypadku umowy o dzieło niezbędne jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Przyjmuje się przy tym, że rezultat, o który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt oraz być obiektywnie osiągalny i pewny. Dzieło musi bowiem istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 16 grudnia 2014 r., III AUa 305/14, LEX nr 1659122).

A zatem w niniejszej sprawie zasadnicze znaczenie ma odpowiedź na pytanie, co było „dziełem” w świetle zawartych przez strony umów. Zarzuty apelacji koncentrujące się na naruszeniu prawa materialnego art. 627 k.c. oraz art. 734 k.c. są chybione o tyle, że podniesione argumenty odnoszą się do pojedynczej ankiety. Apelujący wywodzi m.in., że celem umowy było osiągnięcie rezultatu w postaci zrealizowania wywiadu ankietowego w sposób prawidłowy, poprawny pod względem merytorycznym i technicznym. Efektem działania było więc zrealizowanie wywiadu-ankiety w stanie, w jakim wcześniej nie istniał, wykonanie tego w sposób poprawny, tak aby gotowy produkt, który można przypisać do konkretnej realizującej go ankietkerki. Tym samym w ocenie apelującego został spełniony podstawowy warunek umowy o dzieło, jakim jest przyszły, z góry określony, samoistny, materialny lub niematerialny, lecz ucieleśniony, obiektywnie osiągalny i (w danych warunkach) pewny rezultat pracy i umiejętności przyjmującego zamówienie, którego charakter umożliwia zastosowanie przepisów o rękojmi za wady. Argumentacja apelującego pomija jednak zasadniczą okoliczność w sprawie, że przedmiotem zawartych z ankieterkami umów nie było przeprowadzenie ankiety/wywiadu. Zgodnie z przedmiotowymi umowami „dzieło” miało polegać na wykonaniu bliżej nieokreślonej ilości takich samych, powtarzalnych czynności – przede wszystkim wywiadów ankietowych. W tej sytuacji cała powyższa argumentacja odnosząca się do dzieła, jakim miałyby być jedna ankietka, jest chybiona, ponieważ nie odnosi się do ustalonego w niniejszej sprawie niespornego stanu faktycznego. Przy czym przedmiot umowy o dzieło może być określony w różny sposób i różny może być stopień dokładności tego określenia pod warunkiem, że nie budzi wątpliwości, o jakie dzieło chodzi. W niniejszej sprawie dzieło nie zostało ani sprecyzowane, ani zindywidualizowane, ponieważ zgodnie z zawartymi umowami dzieło „polegało na wykonaniu telefonicznych wywiadów ankietowych” w ilości wskazanej przez koordynatora”. A więc istotą umówionej pracy, zgodnie z literalnym brzmieniem umowy, było „wykonywanie”, inaczej „czynienie”. Wykonanie określonej czynności (szeregu powtarzających się czynności) bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie, jest natomiast cechą charakterystyczną zarówno dla umów zlecenia (gdy chodzi o czynności prawne - art. 734 § 1 k.c.), jak i dla umów o świadczenie usług nieuregulowanych innymi przepisami (z postanowieniem Sądu Najwyższego z 9 października 2012 r., II UK 125/12, niepubl.).

Ta podstawowa w sprawie, a pomijana przez apelującego, okoliczność ma dalej idące konsekwencje. Dzieło nie musi wprawdzie być czymś nowatorskim i niewystępującym jeszcze na rynku, jednak powinno posiadać charakterystyczne, wynikające z umowy cechy, umożliwiające zbadanie, czy dzieło zostało wykonane prawidłowo i zgodnie z indywidualnymi wymaganiami bądź upodobaniami zamawiającego. Istotne jest, że kryterium odróżnienia

umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług stanowi także możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych (por. wyrok SN z dnia 3 listopada 2000 r., IV CKN 152/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 63 i z dnia 14 listopada 2013 r., II UK 115/13). Sprawdzenie takie jest zaś niemożliwe do przeprowadzenia, jeśli strony nie określiły w umowie cech i parametrów indywidualizujących dzieło. Taki brak kryteriów określających pożądany przez zamawiającego wynik (rezultat) umowy prowadzi do wniosku, że przedmiotem zainteresowania zamawiającego jest wykonanie określonych czynności, a nie ich rezultat. Jak wynika z §5 spornych umów, zamawiający zastrzegł sobie prawo do potrąceń umownych w przypadku:

-braku płatności za każdy niewiarygodny wywiad ankietowy, czyli taki, w przypadku, którego żadne ze znanych metod kontroli nie potwierdza faktu jego przeprowadzenia;

- braku płatności za wykonanie całości dzieła w przypadku przeprowadzenia więcej niż dwóch niewiarygodnych wywiadów ankietowych. Jeżeli dziełem jest przeprowadzenie niesprecyzowanej w umowie ilości powtarzalnych czynności (wywiadów), nie można uznać, że pojedynczy niewiarygodny wywiad ankietowy w liczbie wykonanych kilkudziesięciu czy kilkuset innych wywiadów stanowi jakąkolwiek wadę dzieła, ponieważ nie ma żadnego wpływu na rezultat (z uwagi na jego niesprecyzowanie). A zatem nie ma możliwości poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych, a jest to również kolejna cecha pozwalająca na odróżnienie umowy o dzieło od innych umów o świadczenie usług.

Kolejnym elementem spornych umów, który przeczy wersji odwołującej się spółki, że były to umowy o dzieło jest zapis w § 7 umów (również w umowie dotyczącej wywiadów pogłębionych (...)). Zgodnie z jego treścią, sposób wykonania dzieła ustalał pracownik zamawiającego (koordynator) i w tym zakresie wykonawca podlega jego decyzjom. Przy czym cechą charakterystyczną umowy o dzieło jest brak stosunku zależności lub podporządkowania w relacji prawnej przyjmujący zamówienie – zamawiający, objawiający się tym, że sposób wykonania dzieła pozostawiony jest uznaniu przyjmującego zamówienie oraz to, iż przyjmujący zamówienie nie ma obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła. Jak wynika z zeznań M. G., zainteresowani rekrutowali się ze stałych współpracowników firmy. Pracę wykonywali w siedzibie firmy. Każdorazowo ankiety były wykonywane w „oparciu o szkolenie ankietarskie przeprowadzane przez zamawiającego” oraz w oparciu o otrzymane od niego materiały – gotowe kwestionariusze wywiadów i bazę danych. Praca zainteresowanych była kontrolowana przez płatnika składek, który wyrywkowo sprawdzał, czy wywiad został faktycznie przeprowadzony oraz czy był przeprowadzony ze wskazywaną w nim osobą, kontrolował także jakość wywiadu. Zainteresowani oddawali tyle ankiet, ile udało im się sporządzić. Jeżeli zatem sposób wykonania „dzieła” ustalał zamawiający (poprzez wstępne szkolenie i opracowanie kwestionariuszy) i w zakresie tego wykonania wykonawca podlegał decyzjom zamawiającego, nie można zanegować ustaleń Sądu Okręgowego, że ankieterzy nie byli samodzielni w wykonaniu zleconych czynności, tylko podlegali nadzorowi i kontroli (...). W kontekście tych niespornych ustaleń bez znaczenia są zarzuty apelującego błędnego ustalenia, że przeprowadzanie tych powtarzalnych czynności, w oparciu o wytyczne i materiały dostarczone przez zamawiającego, wymagało dodatkowych specjalnych kwalifikacji po stronie wykonawcy.

W wyroku z dnia z dnia 29 kwietnia 2014 r. (III AUa 855/13) Sąd Apelacyjny w Szczecinie podkreślił, że realizacja oznaczonego dzieła jest zwykle określonym procesem wykonawczym, o możliwym do wskazania momencie początkowym i końcowym, którego celem jest doprowadzenie do weryfikowalnego i jednorazowego rezultatu, zdefiniowanego przez strony w momencie zawierania umowy. Z przedstawioną definicją, co do zasady nie koresponduje wykonywanie kolejnych czynności, w systemie pracy ciągłej w pewnym cyklu profesjonalnej działalności zlecającego pracę. Szereg kolejnych czynności, które składają się na zorganizowany cykl produkcyjny, nawet gdy prowadzi do wymiernego efektu, nie może być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło. Przedmiotem umowy o dzieło nie może być bowiem osiąganie kolejnych, bieżąco wyznaczanych rezultatów; w tym sensie nie może istnieć ciąg tzw. małych dzieł składających się na końcowy efekt, za który odpowiedzialność przyjmuje zlecający pracę. Tego rodzaju czynności są charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług, którą definiuje obowiązek starannego działania - starannego i cyklicznego wykonywania umówionych czynności. O tym, jaki stosunek prawny łączy strony w rzeczywistości, rozstrzyga całokształt okoliczności

towarzyszących, tak zawarciu umowy, jak i jej wykonywaniu. Przedstawione powyżej podglądy, adekwatne do sprawy niniejszej Sąd Apelacyjny w Łodzi podziela.

Marginalnie można dodać, że również ustalone wynagrodzenie, płatne na podstawie rozliczenia ilości poprawnie wykonanych wywiadów potwierdzonych przez wykonawcę i pracownika zamawiającego pomnożonych przez cenę jednostkową za jeden wywiad albo na podstawie rozliczenia ilości dni przepracowanych w projekcie pomnożonych przez wysokość dniówki, przemawia za tym, że nie było to wynagrodzenie za umówiony rezultat pracy (charakterystyczne dla umowy o dzieło), tylko zależne od ilości wykonanych czynności bądź przepracowanych dniówek.

W rezultacie zasadnie uznał Sąd Okręgowy, że zadania zlecone, przez spółkę (...), zainteresowanym nie posiadały cech umowy o dzieło, tylko były to umowy o świadczenie usług, ponieważ sprowadzały się do wykonania określonych, powtarzalnych czynności, a nie do stanowiących rezultat ich pracy dzieła, którego sam apelujący nie sprecyzował, błędnie uznając za umówione dzieło pojedynczą ankietę. Tym samym chybione są również zarzuty naruszenia prawa materialnego art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3; art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 9 ust. 2, art. 12 ust. 1 i ust. 3, art. 13 pkt 2 ustawy s.u.s. W odniesieniu natomiast do zarzutów naruszenia prawa materialnego, tj. art. 18 ust. 1 i ust. 3, art. 20 ust. 1, art. 36, art. 47 ust. 1 pkt 3, ust. 3 i ust. 3 b, art. 91 ust. 5 ustawy s.u.s. apelujący nie sprecyzował, w czym upatruje to naruszenie, w szczególności czy i ewentualnie w jakim zakresie kwestionuje podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i w stosunku do której z zainteresowanych, co uniemożliwia merytoryczne odniesienie się do ich treści. Podobnie należy ocenić kolejny, nieumotywowany zarzut naruszenia art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e) ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych poprzez jego zastosowanie i uznanie, iż zainteresowane podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu wykonywania tych umów.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny, uznając zarzuty apelacyjne za bezzasadne, oddalił apelację z mocy art. 385 k.p.c. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., zasądzając od apelującego na rzecz ZUS koszty zastępstwa radcowskiego za drugą instancję, zgodnie z żądaniem pełnomocnika oraz treścią § 6 pkt 2 i 3 oraz §12 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności prawne radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.).

Przewodniczący:	Sędziowie:
-----------------	------------